

ESTONIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1 ESTONIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1 ESTONIO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Tuesday 3 May 2005 (morning) Mardi 3 mai 2005 (matin) Martes 3 de mayo de 2005 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

2205-0095 4 pages/páginas

Kommenteeri ainult ühte järgnevaist tekstidest. Kui soovid, arvesta suunavaid küsimusi.

1. (a)

5

10

KOMBAINID

Mind äratas see, et tuba rappus mingist plärisev-vilistavast mürast. Veel polnud ma teinud lahti silmigi, veel polnud jõudnud mu mõistus virguda, kui ma juba läbi une taippasin – kombainid! Siin ei ole võimalik eksida – see müra on äravahetamatu! Kombainid! Ma virutasin teki pealt ja sööstsin aknale. Kombainid! Röögatasin ja tormasin kööki, köögist õue, karjudes: "Kombainid! Kombainid!"

Nad tulid Esna poolt ja neid oli palju, palju – ma ei suutnud muud, kui ainult silmadega õgida ja kähiseda: "Kombainid!"

Nad keerasid Ugari käänust meie majatagusesse otra! Jah, kõikk nad keerasid, üksteise järel – nad hakkavad lõikkama täna meie majatagust otra! Olin juba lauda taga ja kõikk, mida ma nägin, olid kombainid – need suured, punased, võimsad, majesteetlikud, uhked, kaunid! Kombainid! Värisesin erutusest ja ärevusest, ahmisin neid ammulisilmi, ma tahtsin joosta nende juurde, neid käega puudutada, neid korraga sülle võtta, neid kaisutada – kuid nad olid liiga kaugel, nad olid liiga rasked ja suured. Niisiis ma vaid vahtisin neid ja mu suu oli lahti vajund, ma hingeldasin, suutmata öelda ainsatki sõna. Suutsin vaid mõelda: kombainid! kombainid! Lõpuks ometi!

Alles siis virgus mu mõistus ja ma rahunesin. Nägin, et olen paljajalu ja särgiväel õue jooksnud. Saatsin veel ühe ahne pilgu kombainide suunas ja lippasin tuppa. Vanaema ja vanaisa olid mõlemad köögis. Kell oli kümme läbi ja vanaema pani hommikueineks nõusid lauale.

"Nooh? Mis sul's hakkas?" imestas vanaisa, "nägid halba und või?"

"Kombainid tulid," vastasin, "nad hakkavad nüüd siin heki taga lõikkama."

Selle peale ei üteld vanaisa enam midagi, vaid istus edasi puudekastil, sättides jalanartse pliidavarda vahele kuivama.

"Kussa neid topid?" tänitas vanaema, kes kõlistas eemal nugade-kahvlitega, "seal on kotletid! Pane jah oma nartsud kotlettide peale. Pane jah!"

"Ää irise!" ütles vanaisa.

"No aga ära pane siis neid sinna."

"Ma ei panegi ju! Täitsa eemal on!"

"Jaah! Äkki sa tõstaksid oma saapad ka veel soustikaussi? Siis oleks täisvärk!"

"Tahad, jah? No ma tõstan!"

"No tõsta!"

Vanaisa lõi käega ja kadus teise tuppa.

"Näedsa, Jaak, selline põrsas su vanaisa ongi. Mitte põrsas, vaid koguni räpasiga. Kuule, aga ruttu tuleb süüa – täna tuleb ju onu Mihkel. Ossa issand – kell juba kümme läbi! Kuda täna see söömine nii hilja peale on jäänud? Kähku lauda! Ae, vanamees!"

See, et onu Mihkel täna saabub, oli minu jaoks kahtlemata kauaoodatud suursündmus, kuid nüüd jättis kombainide ilmumine enda varju kõikk muu. Isegi söök ei maitsend eriti – ja see on minu puhul eriti ebatavaline.

"Milla ta's tuleb?" küsisin.

"Peaks juba siin olema. Tea, kas midagi juhtund või?" muretses vanaema ja kiikas kella.

Wimberg. Lipamäe. Varrak, 2002, lk 213–214

2205-0095

20

25

35

- Kirjelda noormehe tundeid. Kuidas katkend neid väljendab?
- Milline on autori hoiak tegelaste ja sündmuste suhtes?
- Kirjelda autori isikupärast keelekasutust/ortograafiat.

1. (b)

sügaval maa all elavad

linnud

mullased linnud

kui nad puhtaks pesta

5 lööb särama

rukkilille karva sulestik

need linnud on põdrapõrnikpääsukesed

ja sügavsinised muttkotkad

nende lindudega mängib

10 eestlane indiaanlast

ja indiaanlane eestlast

need linnud lubavad vaid

põlisrahvastel

oma siniseid sulgi näppida

15 meie eestlased ja indiaanlased tuleme

kolmevärviliste koerte

ja maa-aluste lindude maalt

aga kuhu me läheme

Andres Ehin. Paluteder ja mutrikorjaja. Varrak, 2004, lk 44

- Püüa mõistatada, millest see luuletus sinu meelest kõneleb?
- Kuidas osutused/vihjed eesti kultuurile aitavad kujundada luuletuse võimalikku tähendust?
- Milliste metafooridega kirjeldatakse põlisrahvaste teemat? Mõtesta nende tähendust.
- Kuidas luuletaja mängib sõnade ja tähendustega? Kuidas see mõjub lugejale?